

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Felévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Obilityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 24.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ES ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 176. szám.

Szombat, 1920 augusztus 14.

A francia zászló becsületén

ejtett csorba még mindig nincs kiköszörülve, a francia kormány szigorúan ragaszkodik annak a német tisztnek a megbüntetéséhez, akinek annakidején a birodalmi védelem egy szakaszával a francia zászló előtt a tisztelgést kellett volna megadnia. Ezt mondotta legalább a francia kormány berlini ügyvivője dr. Simons német külügyminiszternek, akivel pár nap előtt hosszabb megbeszélést folytatott.

A német kormány jegyzéket küldött a francia követ útján ebben az ügyben Párisba, amit azóta már bizonyára át is adtak a francia kormánynak. A németek a népszövetségi szerződés 13. és 17. szakaszára való hivatkozással a népek ligájának döntése alá akarják bocsájtani az ügyet, a franciáknak azonban nem nagyon tetszik ez a megoldás.

Mintha Franciaország mindenáron valami konfliktust keresne Németországgal. Mindenesetre sajtóságos a franciák magatartása. Ugy fest a dolog, mintha Franciaország, amely a lengyeleken segíteni akar, de nem lát rá módot, hogy Németországot a semlegességtől való eltérésre bírja, most mindenáron valami okot keresne arra, hogy ilyképen változtassa át a semleges német területet ellenséges területté, hogy aztán zavartalanul szállíthasson keresztül rajta hadsereget, ágyukat, municiót.

Emlékezzünk csak a belga semlegesség flagráns megsértésére, amit annyiszor és oly keservesen szemére vetettek a németeknek és amiért éveken keresztül nehéz milliárdokat kell majd még fizetnie a német népeknek. A németek akkor a suprema lex elvére hivatkozással tették, amit tettek — a franciák most a nemzeti zászló becsületét emlegetik. Mi különbség van a kettő között? Ugy-e hogy csak árnyalati differencia, lényegében ugyanaz mind a kettő: megsértése egy szuverén állam ünnepelesen kijelentett semlegességének.

Mi is érezzük, hogy a keleti veszedelem ellen tenni kell valamit a nyugati államoknak, még pedig hamar. Csak az a kérdés, hogy nem oldható-e meg a kérdés más módon, mint a német semlegesség letiprásával. Vagy pedig ha csak ez a mód az egyetlen lehetőség, akkor miért nem mondják meg őszintén, hogy mit akarnak, miért kell akkor a — francia zászló becsületére való hivatkozás?

A politikai helyzet.

Megegyezés a válság ügyében — A demokraták elfogadták a parlamenti egység feltételeit. — Az új kormány.

Beograd. A tegnapi tanácskozásokon a tartományi kormányok, a parlamenti elnök és a passzív választójog kérdéseit tárgyalták. A demokrata-párt és a parlamenti egység külön üléseket tartottak, amelyek után a delegátusok megkezdték a tárgyalásokat. Ezeknek a tárgyalásoknak eredményeképpen elhatározták, hogy a képviselőválasztásokat november hó második felében fogják megtartani, a parlament elnöki széke a parlamenti egység részére van biztosítva, míg a két alelnök demokrata lesz. A parlament csak 14 napig lesz együtt, amely idő alatt jóváhagyják a költségvetést, letárgyalják a választótörvényt és ratifikálják a békeszerződéseket.

Ezután az új választásokig a parlament szünetelni fog. A tartományi kormányok kérdésében a demokraták a már ismert utolsó beosztást elfogadták. Az e körül esetleg fennmaradó vitás kérdéseket a minisztertanács fogja tárgyalni, amelynek határozata végérvényes lesz. A választási törvény 15. szakasza, amely miatt a kormány beadta lemondását, marad úgy, mint ahogy legutóbb módosították. Passzív választójoga csak a minisztereknek és a jogi fakultás tanárainak lesz.

Tegnap este 7 órakor Davidovics, Draskovics és Pribisevics, a demokrata-párt

delegátusai felkeresték dr. Vesznicset, dr. Ninesicset és Jankovicsot, a parlamenti egység delegátusait és tudomásukra adták, hogy feltételeiket elfogadják.

Dr. Vesznics kijelentette, hogy most már csak a parlamenti egység egyes csoportjainak kell hozzájárulni azokhoz a feltételekhez, amelyek alapját képezik a megegyezésnek.

A demokrata egyesülés pártja már megegyezett a belügyminiszter személyében: Milorad Draskovics lesz Davidovics utóda. A választási miniszter személye még nem biztos, nem tudni, hogy Protics helyére dr. Laza Markovics vagy más politikus kerül.

Dr. Ninesics kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy nem kíván résztvenni az új kormányban. Bukovec szociálpolitikai miniszter kijelentette, hogy ha pártja, a szlovén demokraták, az új kormány munkájával nem lesznek megelégedve, fentartja magának a visszalépés jogát.

Ma fog a parlamenti egység válaszolni, hogy elfogadja-e a módosított feltételeket, vagy nem. Már csak a boszniai beglukok kárpótlásáról kell határozni, ami után megfognak kezdődni a kormányalakítási tárgyalások.

FRANCIAORSZÁG A NÉMET EGYSÉG ELLEN.

London. Angol diplomáciai körök nagyon ellenszenvesen nézték és elítélik Franciaországnak azt az intézkedését, hogy követet küldött Münchenbe, Anglia tudta nélkül. Anglia tiszteletben tartja a német alkotmányt és kívánja Németország egységét. Helytelennek itél tehát minden olyan ténnyt, amely a német nép egységét meg bomlaszthatná. (V. t. ü.)

JUGOSZLÁV-OSZTRÁK KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK.

Beograd. Az osztrák-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások még egyre tartanak. A tárgyalások most olyan irányban folynak, hogy milyen módon fizesse ki Ausztria a Jugoszláviától veendő gabonát. (V. t. ü.)

TÁRGYALÁSOK A DOBRUDZSAÉRT.

Bukarest. Az oláh-bulgár tárgyalások a Dobrudza kérdésében szeptember hó folyamán fognak megkezdődni (V. t. ü.)

DR. TRUMBITY LONDONI UTJA.

Beograd. A londoni lapok idegesen kommentálják Trumbity dr. londoni tartózkodását és az orosz-lengyel kérdéssel hozzák kapcsolatba. Trumbity az angol politikai köröket arra akarja bírni, hogy a jugoszláv-olasz konfliktust külön szövetséges konferencia oldja meg. (V. t. ü.)

A LONDONI KONFERENCIA PROBLÉMAJA.

Páris. Ahogy francia diplomáciai körök értesülnek, Lloyd George és kormánya beadja lemondását abban az esetben, ha a londoni konferencia terve meghiúsul. (V. t. ü.)

FRANCIA-MAGYAR TITKOS EGYEZMÉNY?

Szófia. A bulgár „Zora“ közli ezt a hihetetlenül hangzó hírt, hogy Franciaország Magyarországgal titkos egyezményt kötött és hogy a magyarok csak ezért irták alá a békét. (V. t. ü.)

Az oroszok Varsó előtt állanak.

Anglia csatlakozik Franciaországhoz az oroszok ellen. — Mozgósítanak az angolok. — Magyarország felajánlotta segítségét Lengyelországnak.

Leipzig. A „Leipziger Zeitung“ jelentése szerint a független szocialisták szerződést kötöttek a szovjettel, mely szerint azon időben, amelyben a szovjet csapatai érintik a német határt, a független szocialisták kikiáltják Németországban a szovjetet. A proklamálás Königsbergben, Danzigban és Frankfurt a/M. fog megtörténni, amely helyek bázisul fognak szolgálni Janesev orosz tábornok további hadműveleteihez. A lap közli a további intézkedéseket, melyeket a szovjet proklamálása után kell megtenni. (V. t. ü.)

New-York. Wilson elnök előkészületeket tesz a kongresszus összehívására, amelyen javasolni fogja az Egyesült-Államok mozgósítását Lengyelország érdekében. (V. t. ü.)

London. Lord Nortchcliffe sajtója éles támadást intéz Lloyd George keleti politikája ellen. A Nortchcliffe-sajtó Franciaország mellett foglal állást és arra izgatja a közvéleményt, hogy Anglia álljon Franciaország mellé és avatkozzék be fegyverrel a lengyel-orosz konfliktusba. Az angol kabinetben az oroszellenes hangulat nagyon erős. (V. t. ü.)

Varsó. A „Daily Telegraph“ jelenti: Az utóbbi harcok azt a tapasztalatot bizonyítják, hogy az orosz hadseregben nagyon sok német katonatiszt és közlegény harcol, így egy lengyel jelentés fölemlíti, hogy Beck ezredes és Schmiech alezredes az orosz fővezérkar tagjai. (V. t. ü.)

Lyon. Az Egyesült-Államok kormánya magáévá tette Franciaország és Anglia álláspontját és minden intézkedését, amelyet eddig tett és amelyet tenni fog Lengyelország megmentésére, helyesel. (V. t. ü.)

Lyon. Varsói jelentések szerint az oroszok Varsó előtt óriási csapatösszevonást rendeztek. A vár megtámadtatása minden pillanatban várható. (V. t. ü.)

London. A „Daily News“ 9-iki esti száma jelenti, hogy nagymennyiségű élelmiszer és munició van uton Lengyelország felé. Az angol hadügyminiszter — írja továbbá a lap — új angol mozgósítási tervet készít elő. A mozgósítás híre óriási izgalmat keltett egész Angliában. A „Daily News“ szerint két divízió angol katonára már elindult Rigába, több divízió pedig utrakészen várja a behajózást. Az izgalom oly nagy Angliában, hogy

hivatalos helyről kommunikátumok közzé, amely szerint tengerészeti és katonai szakférfiak szerint a szituáció oly komoly, hogy Angliának bele kell avatkoznia. Együttal dementálják azon híreket, amelyek francia csapatok megjelenéséről szóltak a lengyel fronton. (V. t. ü.)

Páris. Lembergől jelentik: Az orosz délkeleti seregek új offenzívába mentek át Lemberg ellen. Brodytól 24 órányira a lengyelek visszavonultak. A vörös csapatok Budjeni tábornok vezetése alatt a lengyel csapatokat átvették a Szerethen. (V. t. ü.)

Varsó. A lengyel miniszterelnök kijelentette, hogy Magyarország felajánlotta Lengyelországnak a segítségét. Néhány divízióról van szó, amelyet a magyarok azonnal elindíthatnának a lengyel frontra. Magyarország kilátásba helyezett egy nagyobb segélyt municióban, gyógyszerben és élelmiszerekben. (V. t. ü.)

Arcképek.

Az alábbi sorok I. M. Keynesnek „A béke gazdasági következményei“ c. híres munkájából valók. Keynes a britt államkincstárt képviselte a párisi békekonzferencián. Mikor nyilvánvalóvá lett, hogy higgadt, józan nézeteinek nem tud a konferencián érvenyt szerezni, lemondott megbízatásáról és megírta ezt a munkáját, amely abszolút tárgyilagosságával és igazságának ereje által méltán világhírű lett.

Clemenceau feltétlenül a legkiválóbb tagja volt a Négyek tanácsának és ő nagyon jól tudta, mennyit érnek kollégái. Csak neki voltak eszméi és csak ő volt tisztában ezeknek végső következményeivel. Kora, jelleme, esze, külseje, mind hozzájárult, hogy objektivitást és határozott vonalakat kölcsönözzenek neki a zavaros környezetben. Clemenceau-t nem lehetett nem szeretni vagy megvetni, legfeljebb másnak képzelhettük el a civilizált embert, vagy legalább is másnak remélhettük.

Clemenceau külseje és magatartása általában közvetlen. A négyes tanácsban vastag, nagyon jó fekete szövötből készült redingót viselt, keze sohasem volt fedetlen, hanem mindig szürke syéd keztyű volt rajta; vastag fekete bőrből készült cipőinek kissé vidékies szabása volt, elől néha zsinór helyett kapos tartotta össze. Az elnöki palotának abban a termében, melyben a négyes tanács rendes tanácskozásait tartotta (a diszkrétebb megbeszélések egy kisebb szobában történtek, egy emelettel lejjebb), Clemenceau négyszögletű,

brokáttal bevont karszékben ült, a kandallóval szemközt álló félkör alakú asztal közepén. Balján Orlando, jobbán, a kandalló másik oldalán Lloyd George, a kandalló mellett Wilson. Sem papírost, sem irattáskát nem hordott magával, titkára sem volt, bár több francia miniszter és az egyes kérdések szakemberei ott voltak körülötte. Járásából, mozdulataiból, hangjából nem hiányzott az erő, mégis, különösen a merényletet követő időben, nagyon öreg embernek látszott, aki csak fontos alkalmakra tartogatja erejét. Ritkán beszélt, a kiindulópontul szolgáló megállapításokat átengedte minisztereinek vagy referenseinek; gyakran behunyta szemét és közönyös pergamen-arccal, összekulcsolt keztyűs kezekkel hátradől székében. Legtöbbször beérte egy rövid határozott vagy cinikus mondattal, egy kérdéssel, minisztereinek — akiket nem kell kimélni — csuf eszerbenhagyásával; ha makacsul megkötötte magát, akkor elhatározását néhány sajátos kiejtéssel elmondott angol szóval is megerősítette. (Ő volt az egyetlen a négyes-tanácsban, aki mindkét nyelvet beszélte és értette. Orlando csak franciául, Wilson és Lloyd George csak angolul tudott. És le kell szegezni a történelm számára, hogy Orlando és Wilson nem tudtak egymással közvetlenül érintkezni.) De ha szükség volt rá, szó és lendület sem hiányzott és a szavak hirtelen kitörése, melyet gyakran a mellből felszakadó köhögés követett, inkább erejével és meglepő voltával, mint a meggyőző érvekkel hatott.

Sokszor megtörtént, hogy Lloyd George, míg beszédét franciára fordították, átment Wilsonhoz, hogy privát beszélgetésben, ad hominem érvekkel is megtámogassa javaslatát, vagy hogy valami megegyezés lehetősége iránt

KEMAL PASA ÁLLITÓLAG KAPITULÁL.

Lyon. A „Times“ értesülése szerint a Kemal pasa elleni mozgalom kiterjed egész Anatólia területére. A mozgalom következtében Kemal pasa minden valószínűség szerint kénytelen lesz kapitulálni. (V. t. ü.)

RATIFIKÁLJAK AZ OLASZ-ALBÁN BÉKÉT.

Róma. Tirranából egy nyolc tagból álló követség érkezett Rómába, amely az olasz-albán békeszerződés ratifikációja miatt utazott oda. (V. t. ü.)

JUGOSZLÁV-CSEHSZLOVÁK SZÖVETSÉG.

Lyon. A francia lapok jelentik, hogy a legrövidebb időn belül létrejön a Jugoszláv Csehszlovák szövetség. (V. t. ü.)

HIREK

Végre! Itt a világbéke

pár héten belől! Kérem, pardon, hiába mondanak ellent, de pardon, én egészen biztos forrásból tudom, egészen autentikus helyekről vannak egészen biztos értesüléseim, hogy csak nevensenek, majd meglátják, hárrrom hhettem belől óriási változások lesznek minden vonalon! Na, na, csak nevensenek! Megfognak látni, hárrrom hhettem belől tisztázódní fog a világhelyzet! Nem hiszik?! No jó! Hát azért is megmondom maguknak juszt is, hogy honnan tudom és akkor majd leesnek a székről! Hát igenis, tudják meg — de nem kell elmondani senkinek, én sem mondtam még el senkinek — hogy a nagynéném unokabátyjának a legkisebbik fia, aki előbb Amerikában volt a spanyol kereskedelmi konzulátusnál német tolmács és a ferradalom után, mint riportfényképész lefényképezte a Kun Béla-

A Milicsina (Bakics) u. 18. sz. a.

FLADÓ

Jegyzékben, mosószerek, szappanok, 1 korok, pár, 3 darab 56 literes boroshordó, 6 db 1 éves

Külföldi gőz- és motorgépek, vizgázott gazdasági gépek és kovács, 39 éves,

állást keres október hó 1-ig.

Gazdasági gépek és járműveket szakszerűen kezel és javít. Szent István gépész

A csokai uradalomban 5 darab 21/2 éves tenyésztesre alkalmas

muarakázi mér

eladó. Ugyanott mangalica kanok

Házeladás

Uzdimon (Ujorán) a Bréren 304. sz. a. lévő üzlet- vagy vendéglőhelyiségnek alkalmas sarokház melegeképpel és 914 önlényi be telekkel szabadkézből eladó. Jia. Jia. Jia.

Hirdetmény.

Alulírott községi előljárásság folyó hó 22-én d. e. 9 órakor 3-6 évre bérbe adja a község tulajdonát képező korezmát, kávéházat és depót.

Közelebbi adatokat mindennap a község jegyzője ad.

Szrpszki Itebej, 1920 augusztus 6.

1513

A község előljárássága.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárássága folyó évi augusztus hó 22-én d. e. 9 órakor a község tulajdonát képező nagyvendéglő tatarozási (asztalos és kőműves) munkálatait a község házában tartandó nyilvános árverés alapján fogja kiadni. Az anyagot a község beszerzte. Kikiáltási ár 71.409 korona. 10% bányapénz címén előre lefizetendő. Feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szerbitteben, 1920 augusztus 9-én.

1512

A község előljárássága.

Épületfa, deszkák, lépcsők, lécek

minden nagyságban, vagononként, helyben előnyös feltételek mellett kaphatók. Továbbá ajánlunk:

cementet, cementlapokat, cementcsöveket, acetont (benzinpótlék), 80%-os ecetsavat

a legolcsóbb napiárakon „**Materiale**” épületanyag és technikai szükségleti cikkek termelő és kereskedelmi társasága, Osijek.

Polgármesteri hivatal Veliki Beeskerek.

11.215 920.

1490

Hirdetmény.

F. évi augusztus havában tartatik meg a népfelkelők következő korosztályainak szemléje, és pedig:

aug. 14-én az 1895. és 1894.,

15-én az 1893. és 1892.,

16-án az 1891. és 1890. és

17-én az 1889. évbéli korosztályoknak a jelentkezése.

E jelentkezések a fentnevezett napokon mindig reggel pont 8 órakor kezdődnek.

Eszerint felhivatnak a fentnevezett évben született hadkötelesek, nemzetiség és valláskülönbség nélkül, hogy e szemlén jelentkezzenek és hozzák magukkal a hadiszolgálat lerovását, vagy a kéthónapos fegyvergyakorlatnak a szerb hadseregben való elvégzéséről, vagy az önkéntesszolgálatról szóló bizonyítékait, hogy mint olyanok a szerb hadseregben szolgáltak.

Mindazok, akik e jelentkezést elmulasztják, a haditörvények szerint büntetettnek.

Veliki Beeskerek
város parancsnokságának
katonai ügyosztálya

Elsőrangú angol férfiszabó!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy elsőrangú

angol férfiszabó-üzletemet

Budapestről idehelyeztem és szalonomat a Car Dusanova (Váraljai) utca 4. szám alatt az I. emeleten nyitottam meg.

Teljes tisztelettel

Malbaski Dusan, angol férfiszabó.

Angol szövetraktáron

Ujtölgy-borosfordók.

Ujtölgy-borosfordókat, 1500 hektó 1/4-es fűrészelt, 200-450 literig, per hektoliter 220 koronáért ab Zenta, ajánl

1424

Treuhaft Butorgyár, Zenta. Telefonsz. 34.

Nagy jugoszláv magasmalom keres egy

ügyes almolnárt

azonnali belépésre. Bizonyítványmásolattal és ajánlólevelekkel, esetleg fényképpel is felszerelt ajánlatok „Tüchtig” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

1511

A Nagybeeskereki Tengerifeldolgozó és Olajgyár R.-T. összes

1516

szőlőtermését

egyben értékesíteni kívánja.

Érdeklődők forduljanak a gyár vezetőségéhez.

Антро колонијална радња
Нафтали М. Леви
БЕОГРАД, Краља Петра у. 44.

Препоручује сву колонијалну робу по нај-
нужим ценама. — Телефон 535.

Engro üzletemben állandóan nagy készletet tartok fűszerekben és gyarmatáruban, melyek eladását a legolcsóbb árban ajánlom.

NAFTALI M. LEVI, BEOGRAD

fűszer- és gyarmatáru kereskedése
1254 Kralja Petra ulica 44. — Telefon 535.

Nagyobb mennyiségű

PRIMA TŰZIFA

érkezett.

Tekintettel a teheráru tarifának 100%-al való felemelésére, értesitem a t. fogyasztóközönséget, hogy a tűzifát a régi árban csak folyó évi augusztus hó 15-ikéig van módomban szállítani.

Kurländer Imre.

Telefonszám 35.

Telefonszám 35.